

Fiilde Yapı - Ek Fiil

1. Fiiller yapı bakımından basit, türemiş ve birleşik fiiller olmak üzere üçe ayrılır. Yapım eki almamış fiillere basit fiil denir. Yapım eki almış fiillere türemiş fiil denir. En az iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan fiillere birleşik fiil denir.
- Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan fiil, yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?**
- A) Şair, şiirlerini genellikle yalnızken yazıyormuş.
B) Bahçedeki kayısı ağaçlarının yaprakları sarardı.
C) Memlekete vardığında sık sık mektup yolla.
D) Ağır sözlerinden dolayı ona çok kırıldım.

2. Bırak, geçmiş günleri gönlüm hatırlasın;
Hatırada kalan şey değişmez zamanla.
- Aşağıdakilerin hangisinde bu dizelerdeki altı çizili fiille yapıcı özdeş bir fiil kullanılmıştır?**
- A) Çocuk sabahtan beri narın tanelerini sayıyor.
B) Bulaşıkları söylene söylene yıkıyor.
C) Sıcak havada dışarı çıkınca burnu kanardı.
D) Çocuk, koca çantayı tek başına taşıyabildi.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde basit fiil vardır?**
- A) Arkadaşımın dün akşam pastanede görüştüm.
B) Boyacı, salonu boyamaya geçen hafta gelecekti.
C) Ağaçtaki elmaların en kırmızısını kopardı.
D) Yeni komşumuzu akşam yemeğine davet ettik.

4. Birleşik fiiller en az iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşur. Oluşumu bakımından üçe ayrılır: Kuralı birleşik fiiller, yardımcı fiille kurulan birleşik fiiller ve anlamca kaynaşmış birleşik fiiller.
- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiil, oluşumu bakımından diğerlerinden farklıdır?**
- A) Kendisine yapılan haksızlıklara sabretti.
B) Bu kadar ağır bir yükü kaldırabilir mi?
C) Koşan çocukların arkasından bakakaldı.
D) Karşımda parlak bir ışık beliriverdi.

5. **Aşağıdaki altı çizili fiillerin hangisinde bir işi başkasına yaptırma anlamı yoktur?**
- A) Bahçedeki bütün ağaçları sulatmışlar.
B) Bahar temizliği için evi güzelce boyattık.
C) Usta, tüm odunları çırağına kırıyor.
D) Aniden misafir gelince ne yapacağını şaşırdı.

6. Türkçede isim soylu sözcüklerin sonuna gelerek onların yüklem olmasını sağlayan eklerle (-di, -miş, -se, -dir) ek fiil denir.
- Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil yoktur?**
- A) Ne vefalı komşumuzdun sen!
B) Koyunların hepsini çabucak sağdı.
C) Gideceğimiz yer epey uzakmış.
D) Evimiz kutu gibi küçücük bir evdi.

Fiilde Yapı - Ek Fiil

7. Ek fiillerin iki görevi vardır: İsim soylu sözcüklerin sonuna gelerek onları yüklem yapmak, basit zamanlı fiilleri birleşik zamanlı yapmak.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Elindeki, çok güzel kokan bir güldü.
B) Sabahları mutlaka bir yumurta yedi.
C) O, herkesin beğenisini kazanmış bir yazardı.
D) Bu pazarda organik ürünler çok fazlaydı.

8. İsimlerde ek fiilin dört kipe göre çekimi yapılıdır: Ek fiilin geniş zamanı (-dir), ek fiilin görülen geçmiş zamanı (-di), ek fiilin öğrenilen geçmiş zamanı (-miş) ve ek fiilin şartı (-se).

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiilin görülen geçmiş zamanıyla çekimlenmiş bir isim yoktur?

- A) Gözümüzün alabildiği her yer kardı.
B) İstekleri son derece mantıklıydı.
C) Bu, gördüğüm en güzel resimdi.
D) Polis olay yerine çabucak vardı.

9. Ek fiiller, basit zamanlı fiillere gelerek birleşik zamanlı fiiller oluşturur. Örneğin "Hafta sonunda kursa gidecek." cümlesinde "gidecek" fiili, gelecek zamanla çekimlenmiştir. Bu yüzden basit zamanlı bir fiildir. Ancak "Hafta sonunda kursa gidecektim." cümlesinde "gidecektim" fiili, ek fiil (-miş) almış ve birleşik zamanlı bir fiil hâline gelmiştir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik zamanlı fiil kullanılmamıştır?

- A) Balkondaki çiçekleri her pazar sulardı.
B) Sabahleyin uyanamayınca otobüsü kaçırdı.
C) Çocuk bir suç işlediye önüne bakarmış.
D) O sıcaklarda günde iki litre su içiyordum.

10. I. Arkadaşım hastaysa mutlaka ziyaret etmeliyim.
II. Düzenli çalışırsan daha başarılı olacağına eminim.
III. Söylediklerin doğruysa çabuk özür dile!
IV. Ders çalışmak için kütüphaneye mi gitsem?

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde ek fiilin şart kipiyle çekimlenmiş bir isim yoktur?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve IV. D) III ve IV.

11. Ek fiiller, birleşik zamanlı fiil oluştururken cümleye gerçeğeleşmemiş niyet, terk edilmiş alışkanlık, küçümseme, şart, gereklilik, kesinlik, başkasından duyma, olasılık anlamları katar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil cümleye "terk edilmiş alışkanlık" anlamı katmamıştır?

- A) Bütün hareketlere çok iyi çalışmışım.
B) Maçla ilgili yorumları dinlemeliydim.
C) Biz de çocukluğumuzda çok iyi top oynardık.
D) Yağmur yağarsa taksiye binip gelirim.

12. **Aşağıdakilerin hangisinde ek fiil cümleye yay ayrıç içinde verilen anlamı katmamıştır?**

- A) Soruların hepsini doğru çözmüşüm. (Küçümseme)
B) Üçümüz Kızılırmak'ta balık tutacaktık. (Gerçeğeleşmemiş niyet)
C) Bizim oralara bugünlerde yağmur yağmıştır. (Olasılık)
D) Yurt dışına gitseydi haberimiz olurdu. (Terk edilmiş alışkanlık)

